

MAGYAR LAJKA

BUDAPEST

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

† Mailáth Gusztáv Károly érsek 1864—1940.

Lezárultak a szemek, amelyek mindig olyan jóságosan tekintettek ránk. Elnémult az ajk, amely szerető mosolyra állott beszéd közben. Elállott a járás, amely fáradhatatlan volt a hívek gondozásában. Erdély egykori nagy püspöke halott.

Megdöbben e szóra a gyermeksziv, amely püspöke szeretetétől élesztve kapott lángra. Megilletődik az öregdiák, aki most atyja kezét eresztí el. Könybe lábad a család szeme, amely család annyi szerető szóval hordozta az ő emlékét. Falu, város katolikussága, ahol megszegették az ő megjelenését, kívánták viszontlátását, összeremen, gyászba borul az egész egyházmegye, amely négy évtizeden keresztül nagyra becsült volt Főpásztorát veszíti el benne. S gyászt ölt magára mindenki, aki közelebbi-távolabbi kapcsolaton révén vele összeköttetésbe került. Áldásos működése ugyanis nem korlátozódott csak egyházmegyéje területére, hanem annak határain túl is messze kiterjedt a hívek és az ifjuság gondozása révén.

Most mindenki tud róla valami elismerőt mondani, valami kedves élményt felújítani, emléket felmutatni. Képek, érmek, levelek, amelyeket ő adott, őrzik nevét sok családban, megsegített templomok, papi lakok, iskolák sok egyházközségben. Beszédesek lesznek irások, épületek, főleg lelkek, ahol ő épített, felemelt. Beszélnek a könyvek, amelyeket letörölt, a keserűségben kitörni készült sóhajok, amelyeket szerető kézzel lefogott. Egy érzés lett urrá a lelkekben: a hálás rá gondolás, az őszinte együttérzés, a közös veszteség egyesítő tudata.

Ha most megszólalhatnának mindazok, akik hosszú négy évtizeden át az ő gondoskodásának, jóakaratainak áldásaiban részesültek, akkor sűrű virágokkal telnének meg a hálás visszaemlékezés rózsafái.

Bő szó esik most arról, hogy negyvenhárom évvel ezelőtt a fiatal püspök mennyi idealizmussal, mekkora tennivágyással jelent meg egyházmegyéjében. Az első hét évben körüljárta ezt, mindenkit meg akart ismerni, mindent észrevenni, a hiányokon mindenütt segíteni. Utjai missziós körúljárások voltak telve a lelkek megnevelésével és meggazdagodásával. Kedves modora, lelkesültsége, javulásra ösztönző felhívása mindenütt megfogták a lelkeket és javították az erkölcsöket. A hiányos templomi-iskolai felszerelések pótlására, építkezésekre, segélyezésekre nem kímélte a pénzt.

Ahol a püspök szegénynek bizonyult, ott segítségre jött benne a nemesszivű gróf. Mint felkellesítő, miut követésre buzdító járta útjait és intette hiveit.

Leleki igényeket támasztott papságával, hiveivel szemben. Ugyanis nemcsak buzdított,

nagyobb titka maga az ifjusággal való törődése, a vele való foglalkozása volt. Példaadásból tanultak a tanárok, a tanítók és ők is gondot fordítottak tanítványaikra. A püspök az egyéni nevelésnek volt a híve. Az egyén észre-vevése, egyéniségének fejlesztése őt a tömegkezelés hiányainak eltüntetésére vezette. A tömegnevelés mindig közszellem átvételével jár. Ő azt akarta tehát, hogy a közszellem jó legyen, valóságos, erkölcsös legyen, maradandó legyen.

A tiszta vér megőrzésének a lelki tisztaság fenntartásának volt állandó szószólója. Ugy hitte, hogy a gyermekkor hatások majd az életben gyümölcsöznek. Arra törekedett tehát, hogy az ifjuság lelkébe jó hatásokat ültessen, amelyek az élet hányódásaiban fel-felcsillanó biztatásokká, ösztönzésekké váljanak.

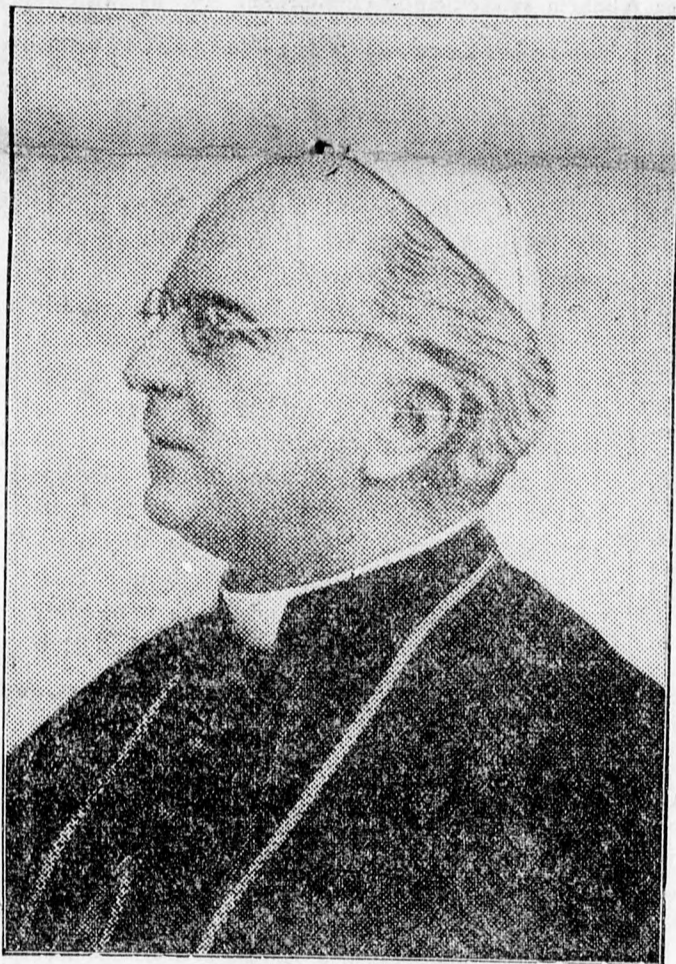
Sokat törődött a férfiak lelki nevelésével. Azon volt, hogy a vallási közömbösség, amely a férfiakat általában jellemezte, cselekvő, engedelmes, öntudatos, katolikus gondolkodásmódnak adjon helyet.

Támogatta a keresztény sajtót, napjaink gondolkodásmódjának egyik legjelentősebb irányítóját. Fejedelmi adománnyal folyóiratokat hívott életre a katolikus ifjuság és művelt közönség számára, amelyek a század eleje óta a katolikus ifju — és idősebb nemzedék valóságos szellemi vezetőivé lettek.

Nagy gondot fordított a papek lelki gyakorlatainak megtartására. Hasonlóképpen külön lelki gyakorlatra hívta a tanítókat, tanárokat, általában az egy foglalkozásukat, főleg az ifjuságot. Az elmélyülés elősegítésére e lelki gyakorlatok több napig tartottak. A papság lelki gyakorlatain maga is részt vett és a lehetőséghez mérten, a többiekben is megjelent. Ilyen módon nemcsak lelkes papokat, hanem buzgó híveket is nevelt. Működésének jelentősége főleg abban áll, hogy új, vallásos, az Egyházhoz ragaszkodó nemzedéket nevelt fel és indított útra nagy tömegben.

Az Oltáregylet elterjesztése, a gyakori szent áldozás rendszeressé tétele fűződnék nevéhez. Fáradozásai nyomán általánossá lett az Egyház ügyeivel való törődés, tudatosabbá a vallási magatartás.

A világháború alatt példátlan volt a beteg és sebesült katonák gondozásában, a hadba indulókkal való törődésben, a harctereken küzdők lelki ellátásában. A változás után az egy-

† Mailáth Gusztáv Károly 1864—1940.

hanem tetteket, elhatározásokat várt. Az eredményt nem a megjelenők sokaságához, hanem a szentségeket felvevők számához mérte. Apostolkodást várt papjaitól, hiveitől egyaránt.

Az eltelt évtizedek alatt többször bejárta egyházmegyéjét, a városokat gyakrabban is. Szíve főleg oda húzta, ahol ifjuságot talált nagyobb tömegben. A serdültebb ifjuság gondozása lett egyik életcélja. A fiukat személyesen ismerte, őket gyóntatta és kézben tartotta. A gyakori gyónás révén lelki fejlődésüket figyelemmel kísérte és irányította.

Az ifjuság nevelésével elért eredmény leg-

házi intézmény nagy tevékenység tagja hithű az ifjúság érdekében

Igyekezett a gyermekek figyelmükkel és kéréseivel az államférfiak is, akiknél egyházi ügyeket eljárt.

Otthonában szerzeteshez illő egyszerűségben, szinte kolostori egyhangúságban élt. Alig szakított időt a felüdülésre, pihenésre. Gondolatai állandóan híveinél, az ifjúságnál, a sokféle nehézség megszüntetésénél, a lelki elhaladás kérdéseinél időztek. A nemes hevület lendítő ereje ösztökélte, hogy egy percet se hagyjon eltűnni nyomtalanul. Ha orvosai unszolására üdülő helyre ment, ott sem tudott tétlen maradni. Ott is teret keresett lelki hatások elültetésére és ébrentartására.

Amikor igazi apostoli munkában elkopta életereje gyengülőfélben volt, a Szentszék segédpüspököt nevezett ki mellé. Fiatalabb

ársának munkáját és életét atyai szeretettel. Amikor pedig Budapestre került Vörös-Kereszt szanatóriumba, nem mult el hogy egyházmegyéje, püspök-utódja, pap-hívei után ne kérdezősködött volna. Aki meglátogatta, az tudja, hogy szívével az utolsó percig Erdélyen csüggött.

A közvélemény őt a szentéletű emberek sorába helyezte és még ruháját is áhitattal csokolta. Látásakor megilletődött és szavait a jó atya intelmei gyanánt hallgatta.

Mindig lenyűgöző erővel hatott a tömegre, amely meghallgatására összecsoportosult és szavain épült. Mint ő-szövetségi pátriárka állott hívei között, akik előtt szent volt Főpásztorunknak minden szava, minden tanácsa és követelése.

Ravatalát most sok ezrek hálás odagondolása, szeretete, imája fogja körül. Lélekben ott állanak mindazok, akikre jóságos lelkének ragyogásából egyegy sugár áradt. Összekulcsolt kezekkel sorakozunk ott mindnyájan, hogy a lényéből kiáramló emelkedettségéből részesüljünk.

Biró Vencel.

Mailáth Gusztáv Károly élete

Mailáth Gusztáv Károly hetedik gyermeke volt a nagyhirű országbírónak, Mailáth Györgynek, akinek tragikus halála annakidején az egész országot megrendítette. Mailáth G. Károly 1864. szeptember 24-én született a baranyamegyei Bakóczán, a család szép nyaralóhelyén. Elemi és középiskolai tanulmányait otthon végezte Döbrössy Alajos, a pécsi püspöki tanítóképző-intézet későbbi igazgatójának vezetése alatt, aki mindent elkövetett, hogy a szülők mintaszerű vallásosságát és hazafiságát átplántálja a gyermek lelkébe. Hogy ez mennivre sikerült a kiváló pedagógusnak: azt a későbbi nagy püspök élete igazolta. Az érettségi vizsgát a budapesti második kerületi egyetemi főgimnáziumban tette le, kitűnő eredménnyel, majd a strassburgi egyetemre ment, ahol a jogi fakultásra iratkozott be. Két évet töltött Strassburgban és csak édesapja, a nagy országbíró tragikus halála hírére tért haza. A körülmények, amelyek kioltották az országbíró életét, annyira megrendítették a fiatal Mailáth Gusztáv Károly lelkét, hogy ott hagyta a jogi pályát és a világi élet minden káprázatos előnyeit, amelyeket rangjánál, vagyonánál fogva élvezhetett volna — és vallásos lelkének egész melegével az egyházi pályára lépett, pappá lett.

Theologiai tanulmányait mint a Pázmány-intézet növendéke, Bécsben végezte kitűnő eredménnyel. 1887. október 7-én szentelték pappá. Első miséjét Lollók, akkori esztergomi kanonok, (később lemondott és lazarista lett), manulectorsága mellett végezte. Simor bíboros, hercegprímás az esztergomi papnövélde tanulmányi felügyelőjévé nevezte ki a fiatal papot.

Két évvel később, amikor Molnár apát Budapestre költözött, hogy onnan vezesse az akkor alakult katolikus néppárt szervezését, Mailáth gróf lett a helyettese Komáromban. A komáromi híveltalán sohasem felejtik el azt a két esztendő, amelyet körükben töltött Mailáth püspök. A saját költségén iskolát épített nekik, felállította a katolikus legényegyletet és a szegények istápolásában működő Szent Vince egyletet.

A komáromi plébánián éri a püspöki kinevezés. A hivatalos lap 1897. január 30-iki száma közölte a kinevezés szövegét:

„Vallás- és közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére gróf Mailáth Gusztáv esztergom-főegyházmegyei aldozart és komáromi plébános helyettes Lönhart Ferenc erdélyi róm. kat. püspök mellé segédpüspökké utódlási joggal kinevezem és utasítom nevezett miniszteremet, hogy az e részben szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtegye.

Kelt Bécsben, 1897. évi január 28.

Ferencz József s. k.
Dr. Wlassics Gyula”

A kinevezés után azonnal útnak indult Erdélyországba, ahol híre már jóval előbb megelőzte. Erdély népe megérezte, hogy nemcsak püspököt, hanem jóságos atyát is kapott a fiatal főúri származásu papban. Kinevezése után rövidesen — 1897. május 1-én — püspökké szentelik az esztergomi bazilikában.

Mailáth Gusztáv Károly püspök élete ezután

teljesen egybeforr egyházmegyéjének, az erdélyi katolicizmusnak, az ifjúság nevelésének a történetével. Niucs az egyházmegyei hitéletnek, nevelésügynek, kulturális és erkölcsi problémáknak olyan ága, amelybe ne öntött volna új életet az ősegház nagy püspökeire emlékeztető apostoli lelkületével. Különösen az ifjúság nevelésének a terén volt korszakalkotó az ő munkája. Új módszert, új irányokat honosított meg, nem tudományos érvelésekkel, nem előadásokkal és nem könyvekkel, hanem szívvél, apostoli lélekkel és az ifjúság

iránti határtalan szeretetével. Ez a munka már eredményeiben is kibontakozott előttünk, hiszen nemzedékek hordozzák szívükben, életükben az ő szellemét, szíve szeretetének az örökségét.

A fáradhatatlan apostoli munka lassan felőrölte szívós életrejét. A világháború után, a nagy változásokkal együttjáró átmeneti nehézségek idején még töretlen erejű vezére volt népének Körmeyezete azonban már látta, hogy ez nem tart így sokáig. Huszonöt, harminc és harmincöt éves püspöki jubileumát népe körében érte és ünnepelte meg. Huszonöt éves jubileuma alkalmával maga XI. Pius pápa is üdvözölte saját kezével írt apostoli brévéjében, amelyben a pápai trónállóvá nevezte ki.

1936-ban annyira meggyengült egészségi állapota, hogy az egyházmegye kormányzását, a püspöki teendőket tovább már egyedül nem végezhette el. A Szentszék könnyíteni akart a terhén és Vorbuchner Adolf nagyszombati plébánost, egykori szeretett növendékét nevezte ki mellé utódlási joggal segédpüspöknek.

Ezután az események szinte szemünk előtt játszódtak le. A nagybeteg Főpásztort súlyos betegséggel Budapestre szállították a Vörös-Kereszt szanatóriumba. Itt érte 1938-ban a Szentszék magas kitüntetése is, amikor címzetes érsekké nevezték ki. Szenvedéseit még csak súlyosította az, hogy utódjának, Vorbuchner Adolf püspöknek a halálát is meg kellett érnie. Második utódja szintén kedves növendéke, egykori titkára, kedves papja volt, akinek apostoli lelkülete már az ő vetésének az aratása.

Mindnyájan aggódó szertettel figyeltük innen is hősies keresztényi türelemmel viselt betegségének a lefolyását, halálának a híre pedig mélyégszabba borította az egész magyar katolikuságot. Úgy éreztük azonban, hogy nagy lelke, nagy szelleme odasorakozik eszményképeink egére a Prohászka és Tóth Tihamérok sorába.

(k. n.)

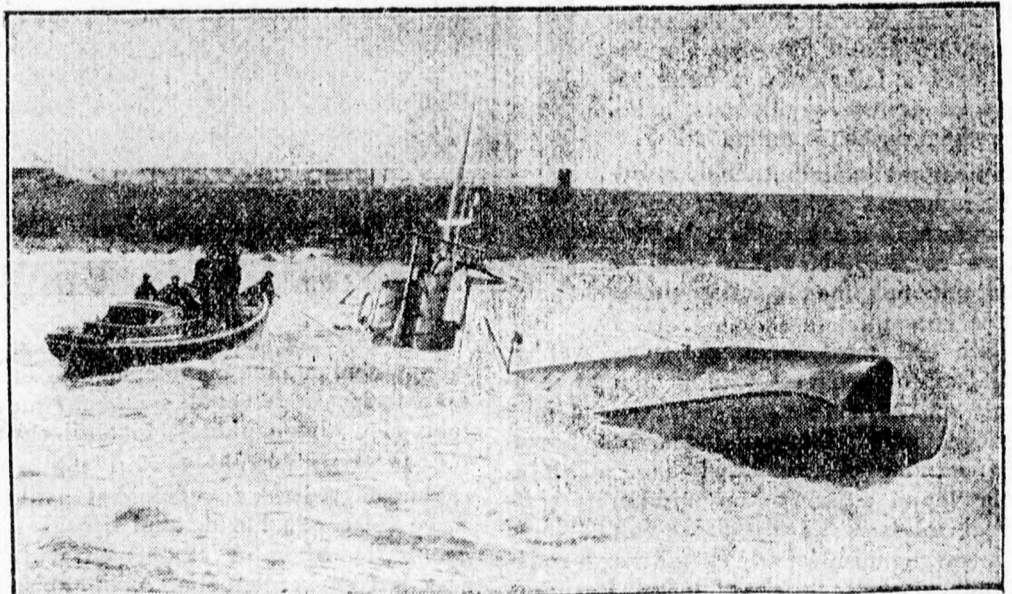
Ülést tartott a képviselőház

Bucurestiből jelenti a rádió: A képviselőház kedden délelőtt fél 11 órakor Vaida-Voevod Sándor elnökletével ülést tartott. A miniszteri padosban Radu Portocala államminiszter foglalt helyet. Az ülés tárgysorozatán a választási vita szerepelt. A felszólalók a régi párturalmi rendszert hasonlították össze az új alkotmány szellemében történt államrendezésssel. Radu Portocala államminiszter felszólalásában hangoztatta, hogy amennyiben megengedhető egy rangfokozat felállítására, úgy a román állam szempontjából első helyen a hadsereg, második helyen a földműves néposztály érdekei állanak. Több felszólaló a közléstvi-

selők és általában a fizetéses alkalmazottak helyzetének javításával és szükségleteinek kielégítésével foglalkozott.

Hazaérkezett Belgrádból a külkereskedelmi miniszter

Bucurestiből jelenti a rádió: Ion Cristu külkereskedelmi miniszter kedden Bucurestibe érkezett. A miniszter, mint ismeretes, Belgrádban résztvett a jugoszláv-román kereskedelmi kamara megnyitó ünnepségein. Az állomáson a külkereskedelmi minisztérium államtitkára, valamint vezető tisztviselői és a miniszter jóbarátai fogadták.

Az „O II” jelzésű hollandi tengeralattjáró a Helder-öbölben összeütközött egy holland vontatógőzzel és nyomban elmerült. A személyzetet mentőesőnákon megmentették, három ember kivételével, akik odavesztek.

Ismét Sulyok Istvánt választották meg a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökévé

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Pár nappal ezelőtt közöltük, hogy a múlt év végén megjelent királyi rendelettervény értelmében elrendelt királyhágómelléki református püspökválasztásra leadott szavazatok beérkeztek az egyházkerület vezetőségéhez és annak eredményét rövidesen nyilvánosságra hozzák. Az új püspök megválasztása azért vált szükségessé, mert a Nagyvárad Református püspökség elismeréséről szóló királyi rendelettervény ezt határozottan előírja.

A törvényes határidő lejártáig 203 szavazatot adtak le, amelyből 202 szavazat Sulyok István nagyvárad lelkészre, 1 szavazat pedig Debreczeni István temesvári lelkészre esett, 4 egyházközösség nem küldötte be szavazatát. Így az új törvénnyel elismert Nagyvárad Református Püspökség élére a hívek egyhangú bizalma ismét Sulyok Istvánt állította. Az eredmény megállapítása után dr. Thury Kálmán, Csernák Béla, Domokos László nyug. semmitőszéki bíró, Kiss Károly nagyvárad lelkész egyházkerületi tanácsbírák és dr. Soós István egyházkerületi világi főjegyző, országgyűlési képviselő felkeresték lakásán a gyengélkedő Sulyok István püspököt és tudomására hozták a választás eredményét.

A püspökválasztás eredményét rövidesen az egyházkerület közgyűlése, valamint a kormány tudomására hozzák és a választás tudomásulvétele után Sulyok István püspök Bucurestibe utazik, hogy Ófelsége kezébe letegye az esküt.

Sulyok István ismételt püspökké választása nemcsak a református hívek, hanem az itt élő magyarság soraiban is általános örömet és megelégedést vált ki, mert az ősz egyházfőt felekezelésükre való tekintet nélkül őszinte tisztelet, megbecsülés és szeretet övezi.

Amit gyermekkorban megszokunk, az később természetté válik.

A gyermekek nem ismerik még az elhanyagolt fogápolásnak a következményeit. Sajnos azonban a következmények miatt sokszor ártatlanul szenvednek, ha fiatal életüket a fogfájás elkeseríti. A gondos anyának ezért idejében azzal kell törődnie, hogy gyermekei fogait naponta CHLORODONT fogpasztával tisztítsák, mert az egészséges tejfogak előfeltételei a későbbi épfogaknak. A CHLORODONT fogpaszta előnye, mikroszkopikus finomsága összeállítása és fűlése mentos íze, amely nem teszi ellenszenvenné a gyermekeknek a fogtisztítást.

Chlorodont Fogpaszta

Gafencu külügyminiszter

[Faded text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

kormányára idején még szélesebb lehetőséget nyújtott a kisebbségi polgároknak arra, hogy a honossági névjegyzékbe beiratkozzanak. Az aradi evangélikus szuperintendencia és a nagyvárad református püspökség elismerésével régi óhajnak tettünk eleget. A katolikus szerzetesrendek jogi személyiségének elismerésével régi óhajnak tettünk eleget. A katolikus szerzetesrendek jogi személyiségének elismerésével és a katolikus egyház s az állam között felmerült vagyoni jogi kérdések közös megegyezéssel való rendezésével, továbbá a római egyezmény ratifikálásával hosszú idő óta húzódó bizonytalanságnak vetettünk szerencsés megoldással véget. Azokban az iskolákban, amelyek növendékeinek többsége ukrán népi származású, heti két órában bevezettük az anyanyelv tanítását és heti két órában az anyanyelven történő hitoktatást. A bolgár iskoláknak is számos engedményt tettünk.

„A problémákat nem lehet csupán törvényekkel és lojális nyilatkozatokkal megoldani”

— Azt hisszük, — folytatta a külügyminiszter, — hogy az állam megfelelt az ország polgárainak megbékítését célzó küldetésének és a kormány a jövőben hozandó törvényes intézkedéseivel igyekeznék fog ezt a feladatot továbbra is teljesíteni. De a problémákat nem lehet csupán törvényekkel és lojális nyilatkozatokkal megoldani, hanem a kölcsönös megértés és rokonszenv s az állampolgárok közötti teljes szolidaritás őszinte kiépítésével. Az állam törvényei csak a kereteket adják meg, amelyeket a népnek kell lelki tartalommal megtöltenie. Minél erősebben nyilatkoznak meg a kisebbségek részéről azok a fenntartások, amelyek egyikének legutóbb a szenátusban is tanúi voltunk, tekintet nélkül azok indokaira, annál inkább eltávolodik a függőben lévő kérdések szerencsés megoldása.

Külpolitikai helyzete, és fejlesztése

— folytatta, — Ófelsége II. Károly király ebből az egy mondatban foglalta össze: Sohasem volt oly nagy szükség a nemzetvédelem fejlesztésére, mint ma. Ennek az irányelvnek a jegyében folytatjuk politikánkat s ez az elgondolás készlet olyan áldozathazósokra, a minőkre

még nem volt példa történetünkben. Célunk az ország megvédése, belső megerősítése s a békés munka és fejlődés feltételeinek a megteremtése.

— Ebből az elgondolásból fakad külpolitikánk is, — folytatta a külügyminiszter. — Ha fejleszthetjük honvédelmünket, azt nem tesszük támadó célzattal. Mi nem áhítozunk mások tulajdonára. De meg akarjuk védeni a magunkét. Készen vagyunk bármikor baráti kezet nyújtani annak, aki hasonló baráti szándékkal nyújtja felénk a kezét. Jelszavunk a béke, a rend, a biztonság és legfőbb törekvésünk az ország függetlenségének s területi épségének a megvédése.

— Az erre irányuló törekvésünket siker is koronázta. Békés szándékaink eredményeképpen barátaink száma csak növekedett, gazdasági kapcsolataink erősödtek. A belgrádi értekezlet eredményei és az Olaszországgal való baráti viszony kedvező alakulása ennek a politikának tanulságtételei és sikerei.

— Ugyanakkor rendíthetetlenül hangoztattuk és hangoztatjuk semlegességi politikánkat és ettől a politikától a jövőben sem térünk el. Nem akarjuk gazdasági politikánkkal sem egyetlen állam háborus céljait szolgálni. Ezt a politikánkat is kizárólag országunk életérdekeinek rendeljük alá. Nemzetközi kereskedelmi megállapodásainkkal mindenekelőtt a hadsereg felszerelését akarjuk biztosítani s aztán ipar-

kodunk egyrészt iparunkat ellátni a szükséges nyersanyagokkal, másrészt hazai termelvényeinknek piacot biztosítani.

A baráti kapcsolatok kiépítése és a jószomszédi viszony

— Továbbra is minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy még jobban kiépítsük baráti kapcsolatainkat és minden országunkkal határos állammal jószomszédi viszonyt valósítsunk meg.

Az ország belpolitikájáról szólva, ezeket mondta még a külügyminiszter:

— Belpolitikánk egyenruhát visel, — mondotta a külügyminiszter. — a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyenruháját. Vannak, akik nem öltötték magukra ezt az egyenruhát, pedig ezeknek tudni kellene, hogy nagy időkből, mikor az ország bajban volt, mindenki egyenruhát öltött. Most nekünk is küzdenünk kell, harcolni, ezért viselünk egyenruhát. Akik nem öltötték fel ezt a ruhát, egyéni szabadságukra hívatkoztak. Pedig az ország szabadsága az első, amely mögött minden más szándéknak el kell nemulnia.

Befejezőképpen a külügyminiszter meghatott elismeréssel emlékezett meg Ófelsége, II. Károly király fáradhatatlan tevékenységéről, építő munkájáról és a szenátus tagjaival együtt lelkesen kiáltja.

— Eljen a király!

Gyárfás Elemér szenátor beszéde a magyar népkisebbség együttműködési készségéről

Ama nyilatkozatok egyikét, amelyekre Grigore Gafencu külügyminiszter nagy szenátusi beszédében hivatkozott, Gyárfás Elemér szenátor mondotta el a katonai szolgálatra bevonultak nélküli hozzártatózóinak megsegítéséről szóló törvény javaslat vitája során. Gyárfás szenátor felzárolásában többek között a következőket mondotta:

— A magyar népkisebbség szöszölői már most, az új törvényhozási ülészak munkakifejtésének első fázisában, szeretnék bebizonyítani, hogy készek az őszinte együttműködésre, amellyel mi Ófelsége államépítő terveit kívánjuk szolgálni, egyuttal köteleességteljesítés is saját népünkkel szemben, miután nincs olyan törvény, amely ne lenne befolyással a mi népünk életére is. Ezt a köteleességet azonban csak akkor tudjuk teljesíteni, ha a mi népünk érdekeiről, kívánságairól és érzelmeiről őszintén tanuságot teszünk. Nagy hiba volna, ha mi ezeket palástolni akarnánk, vagy ha nem igyekeznénk a kormány figyelmét rájuk irányítani. Mert az állam életérdekeibe vágó kérdések csak akkor oldhatók meg, ha a problémák legapróbb részletei is teljes megvilágításban állnak a törvényhozó előtt. Mindig hangoztattam és most is hangsúlyozom, hogy mi sohasem akartuk kisebbségi álláspontunkat kiélezni. Ellenkezőleg: mindig az volt az óhajunk, ahogy olyan légkör teremtsék, amelyben a kisebbségi érdekek védelméért és elismertetéséért nem kell harcolni többé, ezel lehetővé váljék számunkra minden erőnkkel a közös problémáink megoldására fordítani, amelyek nagyon érdeklik a mi népünket is, mert sorsa a román nép sorsával szorosan egybe van kötve. Ez a mérlegelés vezetett bennünket, amikor a boldogult Armand Calinescu miniszterelnök felszólítására kijelentettük, hogy zárt egységben belépünk a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal szervezetébe. Ezzel egyidejűleg előterjesztettük az akkor legégetőbb kívánságainkat, amelyek teljesítését a miniszterelnök nekünk meg is ígérte. A Calinescu kormány e kérdések egy részét viszonylag rövid idő alatt valóban meg is oldotta és egy másik fontos részre vonatkozólag — és pedig a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal szervezetében és a helyi közigazgatásban való megfelelő kisebbségi képviselő kérdéseire vonatkozólag — megtörténtek az előkészületek. Hinni akarjuk, hogy a boldogult

Calinescu miniszterelnök által felbresztett szellem a jövőben is irányadó marad.

— A magyar nép szöszölői annak az óhajnak

Figyelem! Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatok a

Magyar Szemle Társaság következő művei:

Hóman: A magyar történetírás útjai	ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar tarsadalom	ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk kezdetei	ára 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfü: Bethlen Gábor	ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fiatal Magyarország kora	ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus	ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

adnak kifejezést, hogy a megértés szelleme, amelyet Ófelsége multévi beszéde emített, a jövőben is utmutással fog szolgálni a fontos kérdések kiélegető megoldására. Legyen a kormány segítségünkre abban, hogy a legmagasabb tényezőltől a legalacsonyabbig mindenütt megértő légkört találjunk a mi kérdéseink számára, hogy új nehézségek keletkezése a jövőben elkerülhető legyen.

— Kijelentjük, fejezte be felszólalása e részét Gyárfás Elemér, — hogy a kisebbségi miniszteriumban, teljes megelégedésünkre, olyan munkamódszereket találtunk, amelyek a közvetlen érintkezés felvételére és a kérdések kölcsönösen elmélyített tanulmányozására épülnek. Biztosítjuk a kormányt és a román közvéleményt, hogy a mi álláspontunk figyelembevétele nemcsak a magyar kisebbség lelki kielégülését, hanem az ország magasabbrendű érdekeit is fogja szolgálni.

Ülést tartott a képviselőház

Razaérkezett Belgrádból a külkereskedelmi miniszter

A külkereskedelmi miniszter, dr. János Gombosi, Belgrádból hazatért. A miniszter a romániai külkereskedelmi viszonyokról beszélt, és megemlíti, hogy a romániai külkereskedelmi viszonyok a magyar külkereskedelmi viszonyokkal szemben kedvezőek. A miniszter a romániai külkereskedelmi viszonyokról beszélt, és megemlíti, hogy a romániai külkereskedelmi viszonyok a magyar külkereskedelmi viszonyokkal szemben kedvezőek.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P, egy hóra 6 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Több helyen eső vagy ónos eső, majd déli szél és havazás. Az éjszakai fagy mérséklődik.

Zürichi zárlat. Párizs 9.53, London 16.83, Newyork 44.6, Brüsszel 75.80, Milánó 22.52 fél, Amszterdam 236.90, Berlin 178.70, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 340.

Halálozás. Tordan hosszas szenvedés után 52 éves korában meghalt Sükösd József nyugalmazott elemi iskolai igazgató. Halálát özvegyén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése megindító kegyelettel ment végbe.

Szepesi Lajos nagyváradai városi nyugdíjast nagy gyász érte. Váratlanul elhunyt Budapesten élő fia, **Szepesi Antal**, akinek hívatása teljesítésében érte a halál. Temetése március hó 15-én volt nagy részvét mellett.

Szász Ferenc volt kereskedő 81 éves korában Marosvásárhelyen meghalt. Az elhunyt néhai Szász Béla ismert marosvásárhelyi újságíró édesapja volt. Özv. Elekcs Pálné szül. Szász Lenke, lapunk marosvásárhelyi képviselője az elhunytban édesatyját gyászolja.

NEM EMELIK A CUKOR ÁRÁT. Bucurestiből jelentik: A cukorgyárak és a cukorrépa termelők között megegyezés jött létre, amely szerint a folyó évben a cukorrépa átvételei árát vagononként 10.460 leire emelték fel, az eddigi 7300 lejellel szemben. A cukorgyárak az áremelést azzal a feltétellel adták meg, ha ők is a cukorárakat arányosan emelhetik. A kéressel a napokban foglalkozott a nemzetgazdasági miniszter, aki a cukorgyárak kérését elutasította, vagyis az eddigi cukorárak maradnak érvényben.

MEGKEZDŐDÖTT A NYUGDÍJASOK UTAZÁSI KÖNYVEINEK ÉVI LÁTTAMOZÁSA. A nagyváradai vasúti állomás főnöksége közleményt adott ki. Ebben a Nagyváradon és Biharmegyében lakó valamennyi állami és vasúti nyugdíjas tudomására hozza, hogy a kedvezményes vasúti utazásra jogosító könyvecskéik 1940. évi láttamozása megkezdődött. A láttamozást az állomásfőnökség titkári hivatala végzi. A láttamozás végett a vasúti nyugdíjasoknak kérvényt kell benyújtani. Azok az állami nyugdíjasok, akiknek könyvecskéiben láttamozásra még van hely, szintén kérvénnyel kérik a láttamozást, azok, akiknek könyveiben nincs hely láttamozásra, az előírt eljárás szerint új könyvecskéket kötelesek kérni. Az állami nyugdíjasok láttamozási költségei a következők: Elsősztályú könyvecskéknél 240 lei közlekedési bélyeg, 40 lei biztosítási bélyeg. Másodosztályú könyvecskéknél 120 lei közlekedési és 30 lei biztosítási bélyeg. Harmadosztályú könyvecskéknél 40 lei közlekedési és 20 lei biztosítási bélyeg. A vasúti nyugdíjasok ezeket az illetékeket csak akkor fizetik, amennyiben a szabadjegyeik elfogytak és a kedvezményes jegyeket veszik igénybe.

A bronz és réztárgyak háborús igénybevétele Németországban. Berlinből jelentik: (Rádió Bucuresti). Göring, a négyéves terv megbízottja, rendeletet adott ki, mely szerint a hosszabb háború viseléséhez szükséges fémtermékek gyarapítása céljából be kell jelenteni és ki kell szolgáltatni a bronztárgyakat. A házak részleteit egyelőre csak be kell jelenteni. A harangok leszerelése és elszállítása az állam költségén történik. A háború befejezése után biztosítják a harangok értékének megfelelő kártalanítását. A gazdasági miniszterium kivételesen felmentést adhat a rendelkezések alól.

Temetés. Lajos Julianna 80 éves korában meghalt Nagyváradon. Temetése tegnap volt. — Lajos Lajos 80 éves korában meghalt. Temetése kedden volt Nagyváradon a Rulikovszky-temetőben. (Caritas.)

radi Szent Vince intézetben. A novér úszó kedves ajándékkal lepték meg az ünnepeltet: a jubileum napján kétszáz szegényt vendégeltek meg. Száz szegénynek a Szent Vince intézetben terítették asztalt, míg a vendégsereg többi részét a szomszédos toloncház menedékhelyének lakói képezték. A toloncház szegényei egyébként ezen a napon végezték el húsvéti szentáldozásukat. A szép ünnepséget a Szent Vince intézeti Mária leányok rendezték.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás külföldi csoportjai. Budapestről jelentik: A március 30-tól április 7-ig tartó mezőgazdasági kiállítás és vásár külföldi tanulmányi és gazdasági csoportjának elhelyezésére a vásár rendezősége utján minden intézkedés megtörtént. A kedvezményes utazási jegyek igénybevételére jogosító igazolványok a vásár külföldi megbízottainál is beszerezhetők. — Belgrádból jelentik: Csuprilovic Branko jugoszláv földművelésügyi miniszter, aki a helyettes miniszterrel és titkárával, valamint több szakértővel együtt április elsején Budapestre utazik a mezőgazdasági kiállítás és vásár tanulmányozására, nyilatkozatában kijelentette, hogy reménye szerint a magyar-jugoszláv barátság elmélyülése folyamatosan tovább tart és legközelebb már Magyarország és Jugoszlávia együttesen rendezhet kiállítást mezőgazdasági terményeiből és állatállományából. A barátság kiküszöbölése minden konkurrenciát és a világpiacon is nagyobb sikerrel szerepelhet a két ország a maga agrártermékeivel.

A Muresmegyei Földműves Szövetség közgyűlése. Tg. Mures-Marosvásárhely. Saját tud. A Marosmegyei Földműves Szövetség Mikó László elnöke alatt most tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az elnök megnyitójában ramutatott azokra a nehézségekre, amelyek a gazdasági haladás és szervezkedés munkája iránt. Az elmúlt évben tizenhat gazdasági tanfolyamot rendezett a Földműves Szövetség, amelyekben kétszáz gazda nyert továbbképzést az új termelési lehetőségek hasznosítására. A Szövetség közönetét tolmácsolta gróf Toldalagi Mihály elnöknek, aki mint a Szövetség örökös díszelnöke és a Magyar Népközség elnöke, sikeresen járt el az ösmarosszéki közigazgatás hasznából a kisebbségi községek javára szóló 47 ezer lejes évi segély ügyében. Ezután Anghu Balázs szövetségi igazgató terjesztette be részletes igazgatói jelentését, melyben az EMGE vezetőégének mondott köszönetet a Szövetség támogatásáért. Ezután a választmány kiegészítésével a népes közgyűlés véget ért.

Terményárak. (Oradea-Nagyvárad.) A terménypiacon tegnap általában ugyanaz volt a helyzet, mint az elmúlt héten. A kínálat és kereslet egyformán gyenge volt. A következő árak alakultak ki: Buza 520, rozs 475-485, tengeri 380-400, zab 540 lei mázsánként. Olajmagvak alig voltak. A napraforgónak 940-960, a tökmagnak 1400 lei volt az ára mázsánként.

robbanásnak

Newyorkból jelentik: Villa Grovéban, Ohio államban egy szénbányában robbanás történt. Öt bányászknak sikerült kimenekülnie, ötven bányászt elzárt a külvilágtól a beomlott tárna. 200 embert sikerült biztonságba helyezni. A mentőcsapatok szerint 65 bányász életét veszítette. További húsz bányász hiányzik.

Leszúrta az adóbeszedőt egy nagyváradai kőművesmester

Tettéknek elkövetése után önként jelentkezett az ügyészségen

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délben Tarsi Alber kőművesmester feldult arccal megjelent az ügyészségen. Kijelentette, hogy Doina-utca 16-b. számú lakásában fölindultságában több késszúrással súlyosan megsebesítette a pénzügyigazgatóság egyik adóbeszedőjét, aki adóhátraléka miatt el akarta vinni butorait.

Az ügyészségen az iparos vallomásától jegyzőkönyvet vettek föl s Tarsit átkísérték a rendőrségre. Az eddigi adatok szerint Morariu Nicolae 38 éves pénzügyi adószedő valóban foglalni akart Tarsi lakásában. A kőműves hirtelen haragjában fölkapta a keze ügyében levő konyhakést és többször Morariu Nicolae testébe döfte. Az adószedő vértől boritva rogyott össze. Tarsi azonnal jelentkezett az ügyészségen s a közben értesített mentők Morariut beszállították a kórházba. Állapota életveszélyes. Tarsi Albert kihallgatása még tart.

Szolgálatos gyógyszerterek Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszerterek tartanak szolgálatot:

- Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr Medvigy). Telefon 30-20.
- Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)
- Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15
- Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)
- Szent László, Piata Bisericei No. 1. Valencu P. (Mptoutta, (Bogadus.)

Szombaton temetik el Lagerlöff Zelmát

Stockholmból jelentik: Lagerlöff Zelma temetése szombaton lesz. Szülei mellé temetik Ostraen tervickben.

Lagerlöff Zelma svéd írónő, utolsó arcképe

Regények és útleírások

Aldrich: <i>Száll a fehér madár</i>	Ára 74 lei
" <i>Családi kör</i>	" 67 "
" <i>Ella kisasszony</i>	" 74 "
Lyttkens: <i>Ne várjatok vacsorára</i>	" 74 "
Mayrie G.: <i>Urihölgy állást keres</i>	" 74 "
Orczy: <i>Összekuszált fonat</i>	" 68 "
" <i>Okos Pimpernel</i>	" 68 "
Le Fort: <i>A gettóból jött pápa</i>	" 80 "
Velösi: <i>Orosz titok</i>	" 40 "
Bangha: <i>Dél keresztje alatt</i>	" 125 "
" <i>Amerikai missziós körutón</i>	" 44 "
Emmet Lavery: <i>Az Ur katonái</i> (szindarab)	" 70 "
Kühár: <i>Barlangok, sírok, kupolák</i>	" 40 "
Burger: <i>Bölcsőre hulló fények és árnyak</i>	" 90 "
Kühnelt: <i>Jezsuiták, nyárspolgárok, bolsevikik</i>	" 115 "
Nyirö: <i>Mádéfalvi veszedelem</i> , költve	" 244 "
" <i>Uz Bence</i> , költve	" 244 "
Bönyö: <i>Uri világ</i> , füzve	" 87 "
Balla: <i>Megsebzett</i>	" 147 "
Tarczai: <i>Masolino</i>	" 105 "
Misciattelli: <i>Savonarola</i>	" 125 "
Regnier: <i>Az elveszett drachma</i>	" 120 "
Nyisztor: <i>Mandarinok, kulik, missionariusok</i>	" 180 "
Luttör: <i>Róma</i>	" 95 "
J. B. Priestley: <i>Jóbarátok</i>	" 220 "
Mitchell: <i>Elfújta a szél</i>	" 292 "
Zsigray: <i>Erzsébet királyné</i> , (dizskötés)	" 309 "
Posszonyi: <i>Üldözni fognak titeket</i> , (költve)	" 217 "
Tóth: <i>Pénztár 9—2-ig</i> (költve)	" 217 "
Bagyi: <i>Kiválasztottak</i>	" 185 "
Forster: <i>Amerika álma</i>	" 165 "
Kenneth: <i>Északnyugati átjáró</i> , I., II.	" 329 "
Zsigray: <i>Római százados</i> , (költve)	" 289 "
Kállay: <i>Báthory István</i> , (költve)	" 366 "
Somogyváry: <i>A város meg a sárkány</i> (füzve)	" 155 "
Rachel Field: <i>Egy asszony három élete</i> , I., II.	" 461 "
Balla: <i>Niczky növendék</i> , (költve)	" 247 "
Jacot és Collier: <i>Marconi az éter varázslója</i>	" 255 "
Hilaire: <i>XIV Lajos, a diktátor király</i>	" 201 "
Simán: <i>Gergely lányok</i> , (füzve)	" 154 "
" (költve)	" 217 "

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

SZÍNHÁZ

A „Földindulás” minden eddigit fölülmuló sikere

Négy zsefolt nézőtér előtt került színre Kodolányi János hatalmas drámája, a Földindulás, amely a Thalia kiváló prózai együttesének előadásában minden eddigit felülmul. A sajtó és a közönség egyöntetű megállapítása, hogy a Földindulás az utolsó évek legnagyobb színpadi szenzációja. Évek óta nem volt Váradon olyan színházi siker, mint amilyent a Földindulás hozott. Magasztalás hangján beszéli mindenki az előadásról, a világvárosi színvonalu rendezésről, a tökéletes öszszjátékról, a remek szereplőkről és a fegyelmzett, pompás statisztériáról is. Öszzinte és bátor darab, amelynek megrázó jelenetei, igaz, emberi problémái minden nézőnek a lelkéig jutnak el. A Földindulás még csak szerdán és csütörtökön este bucsuelőadásban van a színház műsorán, teljesen a bemutató előadás szerint. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos lesz mindenkinek, aki még nem látta ezt a nagyszerű nijdonságot, jegvét

előre biztosítani, mert este a kasszánál jó jegy nem lesz kapható.

Feleség

— Utolsó délutáni *olcsó* előadásban. —

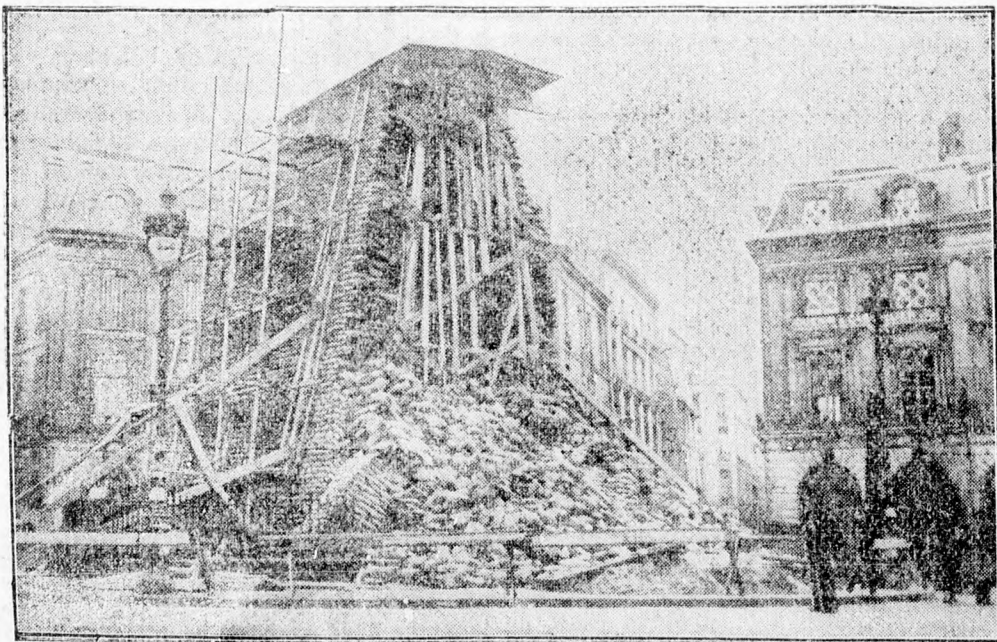
Csütörtök délután 5 órakor tartja az együttes a ciklusban utolsó délutáni előadását, amikor is Bókay János ragyogó, óriási sikerű vigjátéka a Feleség lesz műsoron *olcsó* helyárrakkal, Fényes Alice, Haáz Joly, Kovács György és Nagy Isván főszereplésével.

A CIKLUS PONTOS MŰSORA:

Kedd este 9 órakor: **Gyermekkeresztesek.** (Lucian Blaga hatalmas színműve. Sabin Dragoi zenéjével, Demian Tassy díszleteivel. Rendező: Kádár Imre. Premier bérllet 15. szám).

Szerda este 9 órakor: **Földindulás.** Csütörtök délután 5 órakor: **Feleség.** (Olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **Földindulás.** (Bucsu-előadás.)

A „Napkirály” XIV. Lajos párizsi szobrát homok zsákokkal barrikádozták el, hogy esetleges légi támadás ellen megvédiék.

A Román „Vörös Kereszt” nagyváradai fiókjának működése

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Folyó hó 15-én tartotta a Vörös Kereszt helybeli vezérbizottsága első ülését dr. Popovici görögkeleti püspök elnöklése alatt.

Az ülésen résztvett az egyesület három alelnöke: dr. Dumitreanu vármegyei főorvos, Lucia dr. Pop és dr. Costa Romulus igazgató-főorvos.

A bizottság elhatározta, hogy a helybeli Vörös Kereszt működésébe bevonják a helybeli és biharmegyei társadalom minden rétegét.

Azt is elhatározta a vezetőség hogy átiratot intéz a prefektúrához és kéri, hogy az 1940—41. évi költségvetésben minden község irányozzon elő a Vörös Kereszt Biharmegyei Fiókjának támogatására bizonyos összeget.

Köszönőlevelét fejezte ki a vezetőség Chirila polgármesternek, aki gyorssegély gyanánt 30.000 leit utalt ki a városi pénztárból.

A munkaprogram keresztülvitelében a vezetőség teljes mértékben számít a választmányban helyet foglaló hölgyek közreműködésére, valamint az Országos szervezet támogatására.

Elhatározta a vezetőség, hogy a nagyváradai pályaudvaron teakonyhát állít fel a bevonuló katonák számára.

Felhívást fogtak intézni az iskolák igazgatóságához is, hogy az iskolás leányok a bevonulóknak meleg holmit kössenek.

Tudomásul vette a vezetőség, azt is, hogy a hó 17-én megnyílt a Vörös Kereszt által rendezett önkéntes ápolónői tanfolyam, melynek 38 tagja van.

A napokban felhívást intéznek az összes Biharmegyei és nagyváradai hatóságokhoz és intézményekhez, hogy a tisztviselők és alkalmazottak között tagfelvételi jegyzékeket állítsanak össze.

A Román Orvosegylet szakulése

(Oradea-Nagyvárad). A Román Orvosegylet folyó hó 20-án, szerdán délután 6 órakor, a Biharmegyei Közközházban szakulást tart, melyre ezután hívja meg Nagyvárad és Bihar megye orvosi karát az egylet vezetősége.

A tárgysorozat a következő:

1. Dr. Viorica Gherlan: Egy komplikált trachoma esete.
2. Dr. Leon Domide és dr. G. Sajosi: Az epulisnak operált esete.
3. Dr. Valer Pop: A coecum volvulusa.
4. Dr. Leon Domide és dr. P. Dimitrescu: Az Agranulocitózisról.
5. Dr. P. Dimitrescu és dr. Virginia Palade: A morbus Werlhofi esete.
6. Dr. Ioan Nemes és dr. Emeric Szentmiklóssy: Haemorrhagipar tünetek arsén adagolás után.
7. Dr. Mircea Halita és dr. Emeric Szentmiklóssy: A paraterapeutikus icterusokról.

Arcárhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2—3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordae 38.

Kiadó

egyszobás, konyhás, szép modern lakás aprilis 1-re. Nagyvárad, Vasile Conta 22.

Kiadó azonnalra

szoba, konyha mellékhelyiségekkel, víz és villanyal. — Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Jó bizonyítvánnyal rendelkező vincellért keresek. Viceay, Oradea, Strada I. Ciordae 38. szám.

Megbízható bejárónőt keresek a délelőtti órákra. — Oradea, Str. Saguna 7. Ertekezni délután 2—4 között.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszerárúház, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Alkalmi vételt

Eladó Oradeán tiszta déli fekvésű gyümölcsös s szőlő, 1600 négyzetméter területtel, két-szobás, konyhás, cserpes házzal. Ára 90 ezer lei. Cím a kiadóhivatalban.

2000 négyzetméteres, két utcára nyíló telek Oradeán, Össi-telepen eladó. Cím a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nvonda r. t.

Különféle

szavanként 3 lei

Tisztviselő

lakótársnőt keresek, kényelmes lakásba ünnö. Cím a kiadóban.

Erdélyben egyelőre elmúlt az árvízveszedelem

Mindenféle súlyos károkat okozott a tavaszi áradás

Bucurestiből jelentik: Az egész országban áradások vannak. Az Olt elmosta a Tg.-Măgurele és Corabia közti hidat. Iasiban egész városnegyedek vannak víz alatt. A Bânságban szintén súlyos a helyzet. Mărești városa félig víz alatt áll. Tutova megyében, Sârbi falut borította el az ár. Attól lehet tartani, hogy Bârlad városa is víz alá kerül. Az áradások nagy károkat okoztak Iasi, Teleorman és Tutova megyékben. Iasi, Mărești, és Bârlad környékén nagyon sok házat vitt el az ár. Az olvadás nagy károkat okozott a Bânátban is.

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A megyéből beérkezett jelentések szerint az árvízveszedelem már mindenütt mulóban van s a vizek visszahúzódása után most már meg lehet állapítani, milyen jelentős anyagi károkat okozott a tavaszi áradás.

Szalárdról érkezett jelentés szerint a kiáradt Berettyó a község kétharmadrészét elöntötte. A hatóságok mintegy negyven veszélyeztetett házat kiürítettek. A hatóságok és a polgárság önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy az árvíz nagyobb szerencsétlenséget és anyagi kárt nem okozott.

Szalontán a Kölesérnek az áradása okozott riadalmat. Szerencsére azonban a hatósági közegek még idejében megtették az óvintézkedéseket.

Nagyváradon elmúlt az árvízveszedelem. A Körös vízállása a normálisra apadt, s a Pece vízállása sem fenyeget áradással. Az Össi-telepen, mint most már megállapítható, mintegy hatvan ház került víz alá. Több ház és épület össze is dőlt. Igen sok ház fala úgy megrongálódott, hogy lakóik hosszú ideig nem költözhetnek bele. Megrongálta a Pece a kaszárnyák mellett levő hidakat is. Egyébként a város műszaki osztályától bizottság szállt ki a helyszínrre a kár pontos megállapítására.

Turdán a Gyárváros került víz alá

Tordai tudósítónk erről számol be, hogy a megáradt Aranyos alsó folyásán elöntötte a mélyebben fekvő területeket. Sinfalva, Szentmihály, Torda, Keresztes, Aranyos-Polyán és Aranyos-Gyéres határában volt legnagyobb a veszedelem.

Turdán a gyárvárosba halott be a víz s elborította az egész baromvásárteret, az ó-tordai liget mélyebben fekvő részei, a vasuti átrakó állomás környékét, a városi régi villanytelepet, az üvegyárnak és a munkás-telepnek hatalmas területét, a szoda- és cement-gyár alsó részét és teljes egészében a Miskolczy-féle gépgyárat és vasöntödét, valamint a Tompa Testvérek edénygyárat. Helyenkint 80—100 centiméter magas volt a víz. A cigánytelep viskóit az ár elsodorta. Lakóikat csónakokon mentelték meg.

A víz most már az elöntött területek legnagyobb részéről visszahúzódott.

Tovább árad a Szamos

Satu-Mare—Szatmár. Saját tud. Annak ellenére, hogy a beállott fagy az olvadás megakadályozta, a Szamos még mindig árad Szatmáron. Hétfőn délben pontosan hat méter volt a víz magassága. A mederből kilépett folyó elöntötte a korábban víz alá került Digeztoron, Kókerten és Vargacseren kívül a Pirosherek nevű külterki városrészt is. Innen számos családot kilakoltattak a hatóságok. Több család az árvédelmi bizottság többszöri felszólítására sem hagyta el lakását. Ezeket csónakkal közelítik meg és látják el élelemmel. Sok bennrekedt család a házak padlásán keresett menedéket. A víz betört a textilgyár udvarára is. A hatóságok hétfőn a vágóhid és a Kókert közötti részen lévő jégtorlaszt mintegy száz méteren felrobbantották, de a művelet nem járt sok sikerrel.

Robbantásokat végeztek a helyenként egy méter vastag jégpáncélon Szinerváralja alatt is. A robbantások azonban még nagyobb bajt okoztak. Az úszó jégtáblák ugyanis megakadtak, egymásra torlódtak és megduzzasztották a folyót, amely jobban áradt és elöntötte Patóháza közeget.

Marosvásárhelyen is árvíz fenyegetett

Tg.-Mures-Marosvásárhely. Saját tud. Marosvásárhelyen a Pöklos-patak áradt ki és a környező utcák házait félméteres vízzel borította el. Az egyik hid lábainál felgyülemlett jégtáblák okozták a patak megduzzadását. A jégtáblákat a tüzoltók és katonaság robbantotta fel s öt óra múlva apadni kezdett a víz, majd teljesen elvonult. A Maros folyó úszó jégtáblái is összetorlódtak a Bodor-hid pilléreinél, de a katonaság gyors közbelépése itt is elhárította a veszélyt, bár a Maros vízállása egyre emelkedik.

Árvízpusztítások Magyarországon

Szombathelyről jelentik: A Rába és mellékfolyóinak áradása Vas-megyében 27 hidat pusztított el, vagy rongált meg súlyosan. Tizennégy törvényhatósági és vicinális uton akadt meg a közlekedés a hidak pusztulása és az utóttések elmosása miatt.

Makói jelentés szerint a város mélyen fekvő részeit elöntötte a víz és 10 ház összeomlott. A Szarazér-patak Földeák és Makó határában átvezető hidat a víz teljesen ellepte. A vízzel borított hidon egy gazdálkodókból álló társaság akart kocsival áthajtani, de a hid mellé hajtott s a kocsiiban ülők két méter mély vízbe borultak. Csorba Imre 54 éves gazda a vízbe fullt. A többinek sikerült kiúsznia. A Maroson egy eddig ismeretlen férfi akart menni a jégtáblán. A folyó közepén jégzajlásba került és odaveszett.

Hódmezővásárhelyi jelentés szerint a békési vadvezek hatalmas tömegei a hódmezővásárhelyi határra zúdultak s ott 500—800 méteres tavakat alkottak. A kár igen jelentékeny. Ludány község határában a Nyerges-patak kilépett medréről és a Balassagyarmat—Losonc közötti vasutvonal töltését ötméteres szakaszon átvágta. Egy személyvonat rászaladt az átszakított töltésre és a postakocsija, valamint egy személykocsija megrongálódott. Dombóvár déli részén száz ház lakóit kilakoltatták. A víz szintje itt két méter magas. A Nagyatád és Bares közötti vasutvonal 12 méter hosszú hidját a Vinga-patak erősen megrongálta, úgy, hogy a hid beszakadt. A kár igen nagy. Csikóstóts községben a víz 26 házat elöntött. A kár 90 ezer pengő. Tárnokliget városban 14 ház összedőlt vagy megrongálódott. Marócon a Marcal-folyó elborította a hidat. A víz 4 méter magas.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balany György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ára húszve 274 Lei, kötve 166 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradású fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film perex le előttünk, melynek minden jelenete új értéssel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

Egyik londoni, Parklanei bank ellen bombamerénylet követtek el az ir terroristák. Ez a kép a merénylet után bevezetett rendőri vizsgálat alatt készült.

Április 1-től kezdve a falusi kiskereskedők és kövesmalmok nem kötelesek lisztellenőrzőkönyvet vezetni

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap március 7-iki számában rendelet törvény jelent meg, amely a korábbi törvény 22-ik szakaszának módosításával kimondja, hogy mentesülnek a különleges nyilvántartási könyv vezetéséről azok a falusi malmok, amelyek parasztmalomként működnek és búzát, vagy rozst őrölnek a falusi lakosság részére. Ezek a malmok, ha legfeljebb két pár kővel vízimalomként, vagy szélmalomként dolgoznak, (vagyis nincs turbinájuk, vagy motorjuk), nem kötelesek külön könyvet vezetni. Hasonlóképpen mentesülnek a különleges nyilvántartási könyvek vezetéséről azok a falusi kiskereskedők is, akik legfeljebb személyenként öt kilós tételekben árusítják a lisztet.

Megírtuk, hogy április 1-én lép életbe az a rendelet, amelyet a központi búzaértékesítő hivatal adott ki. A rendelet értelmében a kereskedelmi könyveken kívül, amelyeket a pénzügyminisztérium követel, mindazok, akik búza-, vagy rozslisztet, vagy árpát őrölnek, akár kereskedelmi, akár parasztmalmok és mindazok, akik bármilyenfajájú lisztet, mint kereskedők árusítanak, akár természetben, akár azokat átalakítva (raktárak, garázsok, üzletek, nagyban és kicsinyben eladási lerakatok, stb.) kötelesek speciális könyvet vezetni a megállapított minták szerint, melyekbe be kell írni nyilvántartás céljából a nyersanyag mennyiségét, annak származását, a gyárba behozott nyersanyagokat és előállított termékeket: lisztet, grizt, keményítőt, idegen anyagokat, hulladékokat, valamint a kereskedelmi forgalomba eladott termékeket és a lefizetett törvényes taxákat. A rendelkezés gyakorlati alkalmazása céljából kilencféle speciális könyvet sorol fel és pedig: 1. A falusi községekben levő pékek, pecesek, valamint bármilyen községben levő, cukrászok által felhasznált liszt nyilvántartására. 2. A nagybani vagy kicsinybani eladási raktárak, üzletek, általános raktárak és garázsok raktáraiban levő liszt nyilvántartására. 3. Falusi malmok őrési nyilvántartására a különként 0-25 fogyasztási taxa nyilvántartására. 4. A henger- és kőberendezésű falusi malmok nyilvántartása céljából (kivéve a fentieket). 5. A lisztes téstágyarak lisztnyilvántartására. A kétszersült gyárak által felhasznált liszt nyilvántartására. 7. A keményítő, sikkér (gluten), fehérnemű keményítő, cipész-eszír és dextrin-

gyárak által elhasznált lisztmennyiség nyilvántartására számára. 8. Nyilvántartási könyv a szatócsok, a kicsinybani eladási raktárak számára (kivéve a fentieket) és olyan vállalatok részére, amelyeknek fiókjai vannak. 9. Könyv a felhasznált nyersanyagokról, azoknak származásáról, a gyártás alatt lévő nyersanyagokról, valamint azoknak származásáról, a gyártás alatt lévő nyersanyagokról és a termékekről: liszt, griz, korpa, idegen anyagok, hulladékok és a kifizetett törvényes taxákról a kereskedelmi malmoknak minősített szisztematikus malmok számára. Az új könyveket április hó 1-től kell vezetni. Az új lisztkönyvekben újabb rovatok is szerepelnek. A könyvekben szereplő felírások értelmében minden kiskereskedő, aki liszt eladásával foglalkozik, köteles az esetenként kiállított összesített számlát az adóhivatalnál bemutatni, melynek alapján az adóhivatal igazolványt ad ki arról a lisztmennyiségről, amelyet a valóságban már előző nap elvittek a vevők. A könyvek vezetéséről ezidáig még nem alakult ki teljesen tiszta helyzetkép és az érdekelt hivatalok várják a központi búzaértékesítő hivatal törvényt magyarázatát, illetőleg a törvény végrehajtásával kapcsolatos részletes utasításait.

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg.

20-án a P kezdőbetűsök,
21-én az R kezdőbetűsök,
22-én az S kezdőbetűsök,
23-án a T kezdőbetűsök,
26-án az U kezdőbetűsök,
27-én a V kezdőbetűsök,
28-án a Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat délelőtt 9–11 óra között tartják meg a Katolikus Kör Regele Carol II utca 2. szám alatt lévő nagytermében.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: SZUDAN.
CORSO: A BOLDOGSÁG SZIGETE.
DORIAN: A NAGY KERINGÓ.

Lelki élet könyvei:

Bretano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése</i>	ára 120	Lei
Schütz: <i>Eucharisztia</i>	137	"
Schütz: <i>Órség</i>	145	"
Schütz: <i>Örökkévalóság</i>	145	"
Schütz: <i>Isten a történelemben</i>	130	"
Spiragó: <i>Felnöttek katekizmusa I., II., III. füze</i>	400	"
Spiragó: <i>Felnöttek katekizmusa I., II., III. köve</i>	500	"
Spiragó: <i>A boldogságos Szűz</i>	120	"
Sík: <i>Zsoltároskönyv</i>	100	"
Szivos: <i>A ma diákja</i>	120	"
Szivos: <i>Diaklekkigyakorlatok</i>	130	"
Tanquerrei: <i>Aszketika és misztika</i>	230	"
Tomka: <i>Három nap a Manrézában füze</i>	130	"
Tomka: <i>Három nap a Manrézában köve</i>	175	"
Turner: <i>Engedjétek hozzám!</i>	105	"
Tóth: <i>Miatyánk</i>	280	"
Tóth: <i>Hiszek egy Istenben</i>	240	"
Tóth: <i>Hiszek Jézus Krisztusban</i>	240	"
Tóth: <i>Krisztus király</i>	240	"
Tóth: <i>Tízparancsolat I., II.</i>	480	"
Trikál: <i>Új élet</i>	105	"
Trikál: <i>Új szellemiség</i>	100	"
Trikál: <i>Az új nemzedék lelkesége</i>	72	"
Zsámár: <i>Az isteni jegyes</i>	40	"
Biró: <i>Jézus Szíve és a kommunizmus</i>	27	"
Beaudemenon: <i>Elmélkedések az evangéliumról I., II., III.</i>	600	"
Blázovich: <i>A legfájdóbb válság</i>	60	"
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	105	"
Bangha: <i>Örök élet igéi I., II., III., IV.</i>	390	"
Bangha: <i>Eucharisztia</i>	234	"
Csávossy: <i>Együtt a Mesterrel</i>	115	"
Csávossy: <i>A nagy király nyomdokain</i>	235	"
Csávossy: <i>Kereszt és feltámadás</i>	235	"
Csávossy: <i>Egy élet Jézusért</i>	35	"
Csávossy: <i>A szeretet nagy titka</i>	110	"
Csávossy: <i>Szent József tisztelete</i>	10	"
Csávossy: <i>Adventi elmélkedések</i>	60	"
Csávossy: <i>Ujjászületés szentsége</i>	30	"
Csávossy: <i>Az idők nagy jele</i>	15	"
Chesterton: <i>Aquinói Szent Tamás</i>	108	"
Dér: <i>Életforrás</i>	90	"
Dombi: <i>Isten szeretetéről</i>	30	"
Drinck: <i>Szabadságot, munkát, kenyeret</i>	115	"
Erdödi: <i>Szeretettel, szenvedéssel</i>	80	"
Elekes: <i>Krisztus — kenyeret</i>	165	"
Evetovics: <i>Királyi törvény</i>	140	"
Esser: <i>Negyedóra a szöszéken I., II., III.</i>	270	"
Eymard: <i>Isteni nagy Szentség</i>	80	"
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	80	"
Fattinger: <i>Tanít az élet</i>	244	"
Faber: <i>Ez nagy Szentség valóban</i>	165	"
Gálos: <i>Isten magányában</i>	58	"
Gálffy: <i>Istenfiú életünk</i>	186	"
Gyéressy: <i>Uram nem vagyok méltó.</i>	60	"
Griger: <i>Krisztus helyett követségben</i>	60	"
Hynek: <i>Krisztus kihalála</i>	80	"
Horváth: <i>Tízperces szentbeszéd</i>	85	"
Hajdók: <i>Királyi élet, királyi vér</i>	90	"
Horváth: <i>Életépítés</i>	65	"
Harsányi: <i>Nemparladó kezű király</i>	180	"
Jámbor: <i>Örökmécses</i>	55	"
Jámbor: <i>Szent Ignác víze</i>	7	"
Keeskés: <i>A keresztény társadalmi élet alapelvei</i>	310	"
Korompay: <i>Örökélet érettségijén</i>	75	"
Karl: <i>Katolicizmus lényege</i>	108	"
Kemenes: <i>Keresztény királyi papság</i>	145	"
Koepgen: <i>A szó hatalma</i>	105	"
Lemoyne: <i>Don Bosco élete I., II.</i>	470	"
Lehodey: <i>Isten kezében</i>	120	"
Láng: <i>A munka tudománya</i>	116	"
Marmion: <i>Krisztus a lélek élete</i>	180	"
Müller: <i>A kereszt diadala</i>	144	"
Müller: <i>Harnatozottok egék</i>	130	"
Megyesi: <i>Az isteni kegyelem anyja</i>	90	"
Monin: <i>Szól az őrsi szent</i>	90	"
Müller: <i>Ima és hivatás</i>	15	"
Molnár: <i>A szociális egyház az emberért</i>	110	"
Magdiés: <i>Krisztus világhossága I., II.</i>	400	"

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.